

Handläggare

Datum

Frågor och interpellationer till kommunfullmäktiges sammanträde den 25 maj 2020

1. Fråga från Fredrik Sjömar (KD) till omsorgsnämndens ordförande Michael Ländin (S): Hur Coronasäkrar vi Kalmars äldreboenden?
2. Fråga från Christopher Dywik (KD) till servicenämndens ordförande Johanna Petersson (C): Papperskorgar och askkoppar – ett måste för ett vackrare och tryggare Kalmar?
3. Fråga från Fredrik Sjömar (KD) till utbildningsnämndens ordförande Lasse Johansson (S): Hur lär sig skolorna av varandras läxor?
4. Interpellation från Annika Carlsson Wistedt (MP) till kommunalrådet Ingemar Einarsson (C), överlämnad till ordförande i Destination Kalmar AB Lasse Johansson (S): Hur hänger Kalmar med i efterfrågan på en hållbar turism?

Interpellationen kommer att besvaras vid senare tillfälle.

5. Interpellation från Carl-Henrik Sölvinger (L) till samhällsbyggnadsnämndens ordförande Peter Akinder (S): Hur sker arbetet med PFAS i Kalmar kommun?

Hur Coronasäkrar vi Kalmars äldreboenden?

Sveriges Radio har i en granskning kunnat visa att smittskyddet på äldreboenden i flera kommuner inte kan anses ha hållit måttet. Covidsjuka äldre har blandats med friska på samma avdelningar. Personal går mellan friska och sjuka patienter. Samtidigt har nya äldre kunnat flytta in på avdelningar där smitta konstaterats.

I Kalmar har vi ett evakueringsboende på Björkenäs, för att snabbt kunna isolera smittade och kunna ge dem bättre vård. Det är något vi kristdemokrater välkomnar och ser som mycket viktigt. En storskalig smittspridning på Kalmars äldreboenden såsom vi sett på andra håll i landet är något vi till varje pris måste undvika.

För att säkerställa det är det också viktigt hur vi hanterar den andra delen av Sveriges Radios granskning, nämligen den med nyinflyttningar. Detta har konstaterats vara ett riskmoment för både den som flyttar in och de som bor där. Smitta kan både föras in utifrån och nyinflyttade äldre kan hamna på boenden där smitta finns. Samtidigt är det viktigt att den som har fått beslut och har rätt till äldrevård också får det. Jag känner att det är oerhört viktigt att det finns tydliga rutiner för hur vi hanterar detta på bästa sätt.

Jag känner också att det är viktigt att vi redan nu har klart för oss vad vi gör om vi hamnar i en situation där Björkenäs är fullbelagt. Även om vi hoppas att vi aldrig hamnar i den situationen behöver vi planera för den.

Med anledning av detta vill jag fråga:

- Vilka rutiner finns i kommunen gällande nyinflyttningar på äldreboenden samt vad har vi för plan ifall evakueringsboendet i Björkenäs blir fullbelagt.

Fredrik Sjömar (KD)

Fråga från Fredrik Sjömar (KD) om att coronasäkra Kalmars äldreboenden

Frågorna Fredrik Sjömar ställer gäller

1. Vilka rutiner gällande flytt vi har våra vård- och omsorgsboenden.
2. Vad vi har för plan om evakueringsboendet Björkenäs blir fullbelagt.

Särskilda flyttrutiner under pandemi

Äldreomsorgen har sedan i början av april särskilda flyttrutiner med anledning av pågående pandemi. Ledningen följer såväl vardag som helg hur läget ser ut med misstänkt eller bekräftad smitta Covid-19 på vård- och omsorgsboenden i kommunen. Skulle det finnas misstänkt eller bekräftad smitta sker inte inflyttning av nya omsorgstagare till aktuell avdelning på boendet.

För att det ska bli möjligt för verksamheten att utrymma en lägenhet i vård- och omsorgsboende efter att enskild avlidit är det viktigt att få en frivillig samverkan med dödsbodelägare. Under pandemi eller annan extraordinär händelse ansvarar verksamheten för att utrymma lägenheten och flytta bohag till anvisad plats, exempelvis flyttcontainer eller av dödsbodelägare anvisad plats inom Kalmar kommuns gränser.

Verksamheten beställer nedpackning och flytt av upphandlad flyttfirma. Städning av utrymd lägenhet bekostas och utförs av verksamheten genom beställning till serviceförvaltningen.

Säkerställande av evakueringsboende

I skrivande stund (23/5) finns 3 omsorgstagare på Björkenäs. Vi har inom kort möjlighet att ha 8 omsorgstagare på Björkenäs. Nuvarande bedömning är att detta räcker väl.

Vi kan med kort varsel öka upp till 16 platser vid behov. Skulle ytterligare behov uppstå har vi möjlighet att starta upp ytterligare evakueringsboende. Som extra säkerställande inrättar vi just nu ett Covid-19 team för hemtjänsten som är igång om cirka 2 veckor.

FAKTA VÅRD- OCH OMSORGSBOENDE:

- I mars 2020 ägde inflyttning rum i 30 nyrenoverade lägenheter på **St Kristoffers Väg 3**. Det är en ökning med 5 vård och omsorgslägenheter. Ytterligare renovering av fler lägenheter pågår.
- Nybyggnation av 60 vård och omsorgslägenheter på **Hemvämet 1 Karlssons äng** påbörjades även den i mars. Beräknad inflyttning första kvartalet 2022.
- Upphandlingsunderlag för nybyggnation av vård- och omsorgsboende **Lindsdal** påbörjat.

Michael Ländin (s)
Ordförande Omsorgsnämnden

- Tack för frågorna Fredrik
- Svaret på dem båda är att vi ligger steget före
- Med de rutiner vi har både när det gäller flyttningar och hanteringen av smittade på vårt evakueringsboende så har vi full kontroll
- Flytten beskrivs i detalj i texten och varje moment är genomtänkt.
- Evakueringsboendet Björkenäs har vi tufft med rekrytering men vi klarar det.
- Vi har just nu 3 och kan fylla upp till 8 omsorgstagare.
- Just nu är bedömningen att det räcker mer än väl.
- Vi kan öka upp till 16 och vi kan även i nästa steg starta upp ytterligare ett boende.
- Dessutom startar vi just nu ett covid-19 team i hemtjänsten.
- Så som sagt bra rutiner, kontroll och vi ligger steget före.

Papperskorgar och askkoppar - ett måste för ett vackrare och tryggare Kalmar?

Nedskräpningen av våra hav är ett av vår tids största miljöproblem. Tyvärr förekommer det ganska mycket nedskräpning både på land och längst med strandkanten i Kalmar, vilket både förstör vår havs- och kustmiljö och bidrar till ökad otrygghet. Det är viktigt att vi som bor här tar vårt ansvar för vår närmiljö, men kommunen har också ett stort ansvar att skapa rätt förutsättningar.

Nedskräpningen i våra hav kommer huvudsakligen från land. Dels handlar det om giftiga kemikalier, tungmetaller, olja och diverse näringsämnen som rinner ut ifrån urbana miljöer på grund av bristfälligt utbyggt dagvatten. Men också fimpar, snusprillor och plast som hamnar där på grund av brist på papperskorgar - och lathet. Plast är också det absolut vanligaste skräpet i havet och på våra stränder vilket är djupt problematiskt för alla oss som vill att kommande generationer ska kunna bada och fiska i Kalmarsund precis som vi har gjort. Det största problemet med plast är nämligen att det inte bryts ner utan bara fragmenteras (och mistas för mat av havslevande djur) eller blir microplaster som inte bara kan vara bärare av farliga kemikalier utan också bära med sig skadliga virus och bakterier.

Nedskräpning leder också till ökad otrygghet. Vi kristdemokrater älskar Kalmar och vill att Kalmar ska vara både en vacker och trygg stad. Flera studier visar att människor helt enkelt uppfattar det som okej att slänga skräp på en plats som redan är nedskräpad och att platsen till slut uppfattas som otrygg eftersom det betyder att de som bor där inte bryr sig. *"Skräp föder skräp, som leder till klotter och skadegörelse"*

Lathet eller "att man inte kunde ta med sig skräpet" är vanliga anledningar till att man kastar skräp i naturen. Men den överlägset vanligaste orsaken är brist på papperskorgar. Här är det viktigt att vi från politiken ser till att göra det lätt för Kalmarbor och turister att göra rätt för sig. Att vara miljövänner.

Min fråga är därför:

Anser du, likt mig, att papperskorgar och askkoppar längst med Systraströmmen, Sylvanderparken och Angöleden är ett absolut måste för att på allvar kunna mota nedskräpningen av Östersjön och få ett vackrare och tryggare Kalmar?

Christopher Dywik
Gruppledare KD Kalmar

Svar på enkel fråga från Christopher Dywik

”Anser du, likt mig, att papperskorgar och askkoppar längst med Systraströmmen, Sylvanderparken och Ängöleden är ett absolut måste för att på allvar kunna mota nedskräpningen av Östersjön och få ett vackrare och tryggare Kalmar”?

Ja, jag vill ha papperskorgar och askkoppar, men jag tror framför allt på att arbeta på bred front med att minska nedskräpningen. Det finns många olika sätt, tex insatser som skräpplockardagar och information om hur nedskräpning påverkar människor, djur och natur.

Du liksom jag vet, eftersom vi båda sitter i servicenämnden, mycket väl det arbete serviceförvaltningen lägger ner för att minska nedskräpning, klotter och skadegörelse i vår kommun.

Helgstädning sedan i april pga att fler människor rör sig ute vid våra grillplatser, tömning oftare av papperskorgar är också ett exempel.

Ett uppdrag har påbörjats nu i vår om hur Kalmar kommunkoncern på ett långsiktigt perspektiv kan arbeta för minskad nedskräpning. Detta med hjälp av olika kommunikationsmaterial bla på brunnslock på Kvarnholmen och två mätplatser, Svinö och Kalmarsundsparken som kommer följas fram till 2025.

Komprimerande sopkärl är upphandlade och kommer finnas på plats på Kvarnholmen i sommar.

Att minska nedskräpningen är ett pågående arbete som aldrig tar slut. Jag ser fram emot nya friska ideér för att minska skräp i vår natur.

Johanna Petersson (C)

Servicenämndens ordförande

Hur lär sig skolorna av varandras läxor?

Sedan 2008 har Skolinspektionen funnits. Myndighetens roll är att granska så att skolorna håller måttet och följer lagar och regler. Skolinspektionens granskningar och råd ger inte bara enskilda skolor möjlighet att förbättra sig utan också skolor möjlighet att lära sig av varandra.

Våra barns utbildning är något av det viktigaste som finns, och utbildning är en av kommunens kärnuppgifter. Våra skolor i Kalmar håller hög kvalitet, och det är något som vi kan vara stolta över. Varje dag går våra olika yrkesgrupper i skolan och förskolan till jobbet och utför storverk. Men bra kan alltid bli bättre, och brister riskerar lätt att missas i den egna verksamheten. Det är därför Skolinspektionens granskning är nödvändig.

Denna tillsyn och granskning hjälper oss att garantera kvaliteten på undervisningen och att snabbt kunna åtgärda brister. Alla våra skolor granskas regelbundet av Skolinspektionen. Det sker också löpande så kallad tematisk granskning, där Skolinspektionen granskar ett utvalt område. Särskilt denna tematiska tillsyn är ett gyllene tillfälle att kunna utveckla vår verksamhet. Skolinspektionen bedömer verksamheten på slumpvis utvalda skolor och visar på styrkor och svagheter och ger förslag på hur verksamheten kan bli bättre.

När Skolinspektionen identifierar brister i någon av våra skolor får vi som huvudman skriva ett svar, eller vad man skulle kunna kalla ett åtgärdsprogram för hur vi ska rätta till bristerna. Det är enligt mig av största vikt att detta kommer alla skolor till del så att de kan lära sig av varandra.

Min fråga är därför:

- Hur kommer åtgärdsprogram efter Skolinspektionens granskningar andra skolor till del samt hur kommer åtgärdsprogram från Utbildningsförvaltningens skolor Södermøre till del och vice versa.

Fredrik Sjömar (KD)

Identifierade åtgärder utifrån Skolinspektionens olika tillsyn i Kalmar kommun återkopplas till samtliga chefer i något av våra chefsforum, **chefsmötet eller stadienätverk**. Oftast av utsedd verksamhetsutvecklare som kan ge fortsatt stöd vid behov och som också ansvarar för beredning inför återkoppling till skolinspektionen vid ett senare skede.

På så sätt får ansvarig rektor ta del av tillsynsbeslutet och de planerade åtgärderna även om egna verksamheten ej ingår i själva tillsynen.

När det gäller de ”smalare” granskningarna, t ex tematisk tillsyn, gör huvudmannen, utbildningsförvaltningen, en bedömning av de planerade åtgärderna. Åtgärder som bör genomföras på fler än i tillsynen deltagande enheter återkopplas till övriga enheter.

Chefer från Södermøre kommun deltar på stadienätverken och på så sätt delar aktuell information. Den bredare ”Regelbunden tillsyn” länkar samman utbildningsförvaltningen och Södermøre kommun helt naturligt i och med att vi får ett gemensamt beslut och lämnar gemensamt svar med åtgärder för hela kommunen.

Lasse Johansson
Ordförande Utbildningsnämnden

Interpellation till Destination Kalmars ordförande **Lasse Johansson** alternativt kommunalrådet med ansvar för Kalmar kommunbolag och näringslivsfrågor **Ingemar Einarsson**

Hur hänger Kalmar med i efterfrågan på en hållbar turism?

Kalmar kommun och Destination Kalmar har framgångsrikt utvecklat Kalmar till ett populärt besöksmål och en rolig upplevelsestad för Kalmarborna.

I kommunens verksamhetsplan och i ägardirektiven för Kalmar kommunbolag och för Destination Kalmar framgår det att:

- Vi ska vara pådrivande i utvecklingen av det långsiktigt hållbara samhället socialt, ekologiskt och ekonomiskt.
- I samverkan med näringslivet ska besöksnäringen utvecklas och Kalmar som evenemangstad med fokus på hållbara evenemang ska behålla/förbättra sin position som attraktiv sommarstad.
- Hela kommunens besöksnäring ska stärkas och vi fortsätter arbetet med att göra hela Kalmar attraktivt året om.

Efterfrågan på hållbar turism ökar och en tydlig trend är "wellness/ wellbeing". Wellbeing turism grundas på en hållbar turism men inkluderar även människors välmående – besökare såväl som anställda. Ett samarbetsprojekt för wellbeing-turism, SB Well pågår 2019-2021 mellan Länsstyrelsen, Energikontor Sydost och Linnéuniversitetet.

En viktig fråga för besökare intresserade av hållbarhet är förstås resan hit och hur internationella besökare klimatsmart kan ta sig till Kalmar.

I Kalmar finns unik kompetens för hållbart internationellt resande med tåg. Resebutiken i Kalmar anlitas av människor över hela Sverige för turistresor och tjänsteresor till Europa med tåg. Med en sådan trend *ut* från Sverige borde vi också kunna gynna en trend för resande *in* i Sverige och till Kalmar med tåg.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga:

1) Vilket arbete har Kalmar kommun och Destination Kalmar gjort för att utveckla hållbar besöksnäring i hela Kalmar kommun och särskilt när det gäller transport till och från Kalmar?

2) Vilket samarbetet har Kalmar kommun och Destination Kalmar haft med lokala researrangörer som arbetar med tåg för att utveckla vår besöksnäring och locka besökare med krav på hållbart resande?

Fråga till Peter Akinder (S)

Hur sker arbetet med PFAS i Kalmar kommun?

PFAS (poly- och perfluorerade alkylsubstanser), är en grupp på över 4700 högfluorerade kemikalier. Vissa av dessa har konstaterats farliga för människor, t.ex. PFOS och PFOA – två av de värsta PFAS-ämnena vi idag känner till. Båda är reproduktionsstörande och misstänkt cancerframkallande. De största föroreningarna av ämnena kom ut i naturen via brandskum. Utsätts man för ämnet en längre tid finns hälsorisker genom bl.a. påverkan på lever, sköldkörtel och nedsatt immunförsvar. Ämnena är också mycket långlivade i naturen då de är syntetiska, vattenlösliga och därmed rör sig i naturen. Vissa av ämnena lagras också i levande varelser. Dessa ämnen har uppmärksammats i omgångar då det dykt upp runt om i Sverige och ofta i närheten av flygplatser och gamla brandövningsfält. Om ämnena återfinns i vattentäkter eller liknande är enda åtgärden ofta en stängning av täkten.

Min partikamrat Anna-Britt Wejdsten ställde frågor kring PFAS/PFOS i maj 2014¹ med anledning av att man året innan funnit detta i dricksvattnet i Blekinge. Hennes fråga då hade inriktning på dricksvatten, råvatten och Kalmar Dämme. Hon fick då lugnande besked ang. dricks- och råvatten. Eftersom frågan var inriktad på i första hand dricks- och råvatten gavs inga besked i svaret gällande Kalmar Dämme eller andra miljökonsekvenser på våra vattendrag, åar eller Kalmarsund. Man hänvisade istället till statliga myndigheter och samhällsbyggnadsnämndens miljötillsyn.

Det är med stor oro jag konstaterar att PFAS/PFOS börjar dyka upp i kommunala dokument.

T.ex. i ärende XX, återrapportering verkställighet fullmäktiges beslut 2019, som behandlas på fullmäktige senare idag. Under punkten, fastställande av förändring av verksamhetsområde för Kalmar Vatten finns att läsa: *Ebbetorp 6:1, del av Smedby 1:3(Detaljplan Norra Flygstaden) var planerat att genomföras med byggstart i mars, men har blivit stoppat på grund av att man hittat prover med PFAS. Kalmar Vatten inväntar beslut om vad som skall hända med denna VA-exploatering.*

I miljöbokslutet för 2019² står följande att läsa: *Under året hittades det hormonstörande ämnet PFAS i Törnebybäcken. En undersökning påbörjades på före detta brandövningsområden, vilka är en trolig källa. När ett farligt ämne väl läckt ut i vattnet är det mycket svårt att rena, och därför är kommunens kontinuerliga miljötillsyn ett viktigt redskap för att hindra spridning av gifter.*

Vatten och miljönämnden beslutade i april 2020 att skicka handlingsplanen för god vattenstatus på remiss till samtliga nämnder och bolag. I förslaget till handlingsplan framgår att Törnebybäcken och Surrebäcken ligger över gränsvärdena för årsmedelvärde av PFOS. Av förslaget till handlingsplan föreslås Kalmar kommun försöka hitta källan till PFOS genom att undersöka förorenade områden samt göra en extra tillsyn av deltidbrandstationerna.

KalmarÖlandAirport har som bolagsmål: Läckaget av PFOS på brandövningsplatsen ska upphöra.

Dessa brottstycken i olika dokument ger en spretig bild av kommunens arbete med frågan.

Med anledning av ovanstående frågar jag:

¹ §87. https://kalmar.se/download/18.7cb0a82315cb118a7a4605/1498025245045/KF_140526.pdf

² <https://kalmar.se/download/18.208e2b41710a2bd319a35/1585835525252/03-kalmar-kommuns-miljobokslut-2019.PDF>

2020-05-20

Parallellt med ovanstående, vilka andra åtgärder planeras inom kommunens miljötillsyn? Kommer det t.ex. ske provtagning av stationär fisk (aborre, gädda) i sundet nedströms Surrebäcken och Törnebybäcken, fler provtagningar i vattendrag och mark, undersökning av enskilda brunnar?

Ser du ett behov av att ha en samlad förvaltnings/bolags övergripande handlingsplan för arbetet med att förhindra fortsatt spridning av PFAS/PFOS i Kalmar kommun?

/Carl-Henrik Sölvinger (L)

Kommunfullmäktige 25/5 2020

Svar på fråga

Carl-Henric Sölvinger (L) har ställt ett antal frågor till mig om kommunens arbete rörande PFAS eller så kallade poly- och perflourerade alkylsubstanser. Det är angelägna frågor. Jag har inhämtat följande information:

När det gäller provtagning i Surrebäcken och Törnebybäcken så genomförs de av serviceförvaltningen. Enstaka prov i brunnar har tagits. Kommunen har i januari 2020 genomfört tillsyn på räddningstjänstens brandövningsplats och då konstaterat att inga brandskum som innehåller PFAS används utan detta är historiska föroreningar.

Utifrån den kunskap som finns är det relativt klart att de höga halterna PFAS i Törnebybäcken kommer från området runt Kalmar-Öland Airport och att få till åtgärder i detta område är därför något som kommunen har fokuserat på.

Problemet är emellertid att avgränsa föroreningarna geografiskt och att tydliggöra ansvaret för dessa. Verksamhet har bedrivits i området av Räddningstjänsten, Försvarmakten, Kalmar-Öland Airport och tidigare Luftfartsverket innan kommunen tog över driften av flygplatsen. Det hela kompliceras också av att det är flera tillsynsmyndigheter. Kommunen har tillsyn över Räddningstjänsten, Länsstyrelsen över flyget och Försvarsinspektören för hälsa och miljö har tillsyn över försvarmakten.

För att underlätta detta har de olika tillsynsmyndigheterna försökt samordna sig, först i ett möte den 12 december 2019. Sedan träffade man Räddningstjänsten och Kalmar-Öland Airport den 26 februari 2020. Ett visst utbyte har också skett med Försvarsinspektören för hälsa och miljö. Kommunen arbetar för att få verksamhetsutövarna att samordna sina utredningsinsatser för att det ska bli kostnadseffektivt. Sedan skickade Länsstyrelsen och kommunen förelägganden som förelade verksamhetsutövarna att helst i samarbete genomföra en mark- och vattenmiljöteknisk undersökning med avseende på PFAS-ämnen på brandövningsplatserna. Denna undersökning ska bland annat resultera i riskbedömning, ansvarsförhållanden och åtgärdsförslag. Senast vid halvårsskiftet i år ska provtagningsplanen för undersökningen skickas till Länsstyrelsen respektive Samhällsbyggnadsnämnden för godkännande.

Undersökningar och utredningar ska redovisas skriftligen så snart som möjligt, dock senast den 31 december 2020. Utifrån vad som kommer fram måste det förutsättas att Räddningstjänsten, Kalmar-Öland Airport och Försvarmakten tar sitt ansvar och genomför de saneringsåtgärder som föreslås. Om inte kan kommunen gå vidare med föreläggande om detta.

Jag är beredd att i min egenskap som samhällsbyggnadsnämndens ordförande följa frågan och, vid behov, ta erforderliga politiska initiativ.

Peter Akinder (S)